

Miért kívánatos különösen most a nők politikai joga ?

terén oly nagy eredményeket még nem tud felmutatni, mint a férfi, annak egyszerű oka az, hogy a működésnek nagyon sok terét a férfiak évszázadokon át monopolizálták. Semmi kétség, hogy ha ez a monopolizálás egészen megszűnik és a nő kulturális, közgazdasági és a szociális élet legtöbb terén huzamos ideig lesz szabad versenytársa a férfinak, a nő munkája sem mennyiségben, sem minőségben nem fog alatta maradni annak a produkciónak, amelyet a férfi munkássága felmutat.

Végigmehetnek a köz- és a magán-tevékenység széles birodalmának minden területén, hogy megrajzoljam valamennyiben a nő munkájának és cselekvésének tartalmát s egyszersmind megállapítsam annak értékét is. A jelen alkalommal azonban a nőnek csupán egészségügyi téren való tevékenységét kívánom néhány tárgyilagos szóban mérlegelni.

Az egészségnek a nemzeti életre való döntő fontosságát szükségtelen bizonyítani. A kulturális és közgazdasági verseny mai kolosszális arányai között igazán csak lélekben és testben egyaránt erős, egészséges nemzet képes előrehaladni, olyan eredményeket produkálni, melyek az emberiség fejlődésében, tökéletesedésében számot tesznek. Innen az, hogy minél műveltebb, minél fejlődöttebb valamely nemzet, annál nagyobb gondot fordít a szellemi és testi erők kiképzésére és konzerválására.

A test ápolása, az egészség megőrzése napról-napra nagyobb gondoskodás tárgyát képezi, noha e részben is folyton nehezebb feladatok elé állítja az embert a fejlődés, mert a tömeges együttélés, nevezetesen pedig a városi élet folyton szaporítja az egészségre hátrányosan ható káros befolyásokat. Jól esik konstatálnom, hogy az egészség megővésének nagy feladata javarésztben a nők vállára nehezedik s ezek az úgynevezett gyöngé vállak dicsőségesen elbirják a rájuk rakott terhet.

A testápolás, az egészség megőrzése fontos feladatát már akkor kezdi gyakorolni a nő, amidőn abba az állapotba jut, melyben a jövő nemzedéknek van hivatva életet adni. Az a nő, aki az anyává létevel rögzös útját rójja, magára nézve kénytelen betartani bizonyos hygienikus rendszabályokat, amelyekkel nemcsak magának használ, hanem különösen használ annak az új generációnak, amelynek életet ad. Majd következik a gyermekápolás, később a gyermeknevelés feladata. Mind a két nagy családi és társadalmi feladat túlnyomó részben a nők vállaira nehezedik. Az anya a gyermek testi jólétének igazi gondozója, testi fejlődésének öntudatos irányítója. Az anya az, aki gyermekét megtanítja a testi egészség fentartásának alapvető tudnivalóira és e részben is előkészíti azt a talajt, amelyet később az iskola van hivatva megművelni. Az anya a családnak mondhatnám igazi házi orvosa is, mert azokat a mindennapos, kisebbrendű megbetegedéseket, melyek különösen a gyermek életében elég sűrűen fordulnak elő, a tapasztalt anya maga kikúrálja, anélkül, hogy külön orvosi segély igénybevétele válnék szükségessé. A családban a nő, az anya, a család egészségének őre, az orvos csak az útmutatást, az irányítást adja meg, az egészség megőrzéséhez szükséges gyakorlati tennivalókat gondos fiői kezek intézik.

Azonban nemcsak a család szűkebb körén belül, hanem kint a nagy társadalomban is a nő az egészség őre. A betegségből való mentesítés orvoslásból és ápolásból áll. Az orvos megállapítja a bajt és megteszi rendeléseit az ellen, ezeknek a rendeléseknek végrehajtása, gyakorlati alkalmazása teszi az ápolás sokszerű, komplikált és fáradságos feladatát. A nők újabban az orvoslásból is kiveszik a magok részét, mert hiszen már nagy számban

A nők egyenjogúsításának, illetőleg a női választójognak ellenesei okoskodásukban abból indulnak ki, hogy a nő kisebb értékű testileg is, szellemileg is, mint a férfi, tehát nem lehet vele egyenjogú. A nőnek testileg gyöngébb voltára hivatkozni ma, a XX. században, a legnagyobb anachronizmus, mert egyértelmű a gyöngébbnek brutalizálásával. Ennek a brutalizálásnak kora már lejárt, ma már csak értelmi mértéket lehet alkalmazni annak a megmérésére, hogy a közéletben való részvételre kik alkalmasak. Ha pedig ebből a nézőpontból vizsgáljuk a kérdést, az elfogulatlan gondolkodónak konstatálnia kell azt, hogy a nő gazdasági, kulturális és szociális munkája teljesen egyenlő értékű a férfiéval. Ez egészen természetes is, mert hiszen a férfi és a nő. agy- és idegrendszere között lényeges különbség nincs és ha a nő a közgazdaság, a kultúra és szociális tevékenység

vannak nőorvosok, akik épen úgy beváltak az életben, mint a férfi-orvosok. Az ápolás munkáját pedig szinte kizárólag a nők végzik. A nőt vele született finomabb bánásmódja, érzőbb természete a sok figyelmet, türelmet, és kíméletet igénylő ápolási teendők teljesítésére kiválóan alkalmassá teszik. Minthogy pedig a gyógyulás főtényezője a gondos ápolás, bizvást elmondhatjuk, hogy a betegek meggyógyításában a nők az érdem osztályrésze.

Ha pedig azt a szociális munkát tekintjük, mely azt ismeri céljául, hogy egészséges, erős nemzedékeket neveljünk a hazának, ennek a munkának túlnyomó nagy részét megint csak a nők teljesítik. Az anya- és csecsemő védelem, általában a gyermekvédelem és az ezzel kapcsolatos nagyon sokirányú társadalmi cselekvőség, ha nem is kizárólag a nőnek munkaterét képezi, mégis a nőnek ezirányú munkásságához képest elenyészően cséskély a férfi tevékenysége. Ugyanezzel a jelenséggel találkozunk az alkoholizmus és a tüdővész ellen való küzdelem terén, amennyiben az emberi társadalom ezen két nagy ellenségével szemben harcra sorakoztatott csoportokban nemcsak számuknál fogva, hanem lelkesedésük, munkára készségük és kitartásuk folytán határozottan a nők a vezetőszerep.

Ha ezek után még egy futólagos tekintetet vetünk az egészségnek azon általános feltételei felé, amelyek létesítése által a megbetegedések ellen megelőzőleg, prophylaktikusan védekezhetünk, ezen a téren is a nők a pálmá. Hiszen a köztudomás szerint a tisztaság az emberi egészség legegységesebb, legáltalánosabb, leghatékonyabb előfeltétele. A magasabb kultúrfokot elért emberben — férfiban és nőben egyaránt — meg van a tisztaság rajongó szeretete, a nő lényének azonban annyira sajátossága a tisztaságra való törekvés, hogy még a legprimitívebb viszonyok között is megtaláljuk a nőnél a tisztaság kultuszát. Tisztasága a testnek, tisztaság a ruházkozásban, a táplálkozásban, tisztaság a lakásban, tisztaság az élet minden vonatkozásában a nőnek szinte lényébe oltott tulajdonsága, illetőleg törekvése. Már pedig a tisztaság maga az egészség. Hiszen abszolút tisztaság esetén a fertőzésnek — már pedig ebben van az emberi egészség megtámadásának az ősforrása — még csak a lehetősége is ki volna zárva. A tisztaságra való tudatos és folytonos törekvése folytán is legerősebb támasza tehát a nő a közegészségnek.

Nem folytatom tovább, hanem fejtegetéseim eredménye gyanánt megállapítom, hogy hatalmas szerep az, melyet a nő visz a közegészségügy terén.

Mennyi áldással járna ez a jótékony befolyás az emberiségre, ha a nő a törvényhozásban is érvényesíthetné akarátát! Általában nagy szociális problémák megoldásában, aminők pl. a küzdelem az alkoholizmus, a tüdővész, a prostitúció ellen, az anya- és gyermekvédelem, a nőies gyermekmunka védelme, a nevelésügy, a munkáskérdés és számos más szociális probléma, kimondhatatlan előnnyel járna a nőknek közvetlen befolyása a törvényhozásra,

Nekünk férfiaknak különös kötelességünk a legkomolyabban foglalkozni a nőemancipáció és a női szavazatjog kérdésével, mert hiszen a mi kezeinkbe van íetéve ezeknek a kérdéseknek korszerű megoldása. Valamint annakidején a rabszolgaságot a szabad emberek szüntették meg, a jobbágyságot a nemesség szabadította fel és ruházta fel jogokkal, — úgy most a férfi-nem kötelessége a nők előtt megnyitni a közjogok sorompóit.

Lukács György.